

Warszawa, 8 kwietnia 2022 r.

Sz.P. Agnieszka Wąsowska
Dyrektor Departamentu Monitoringu
Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji

STANOWISKO

ZWIĄZKU PRACODAWCÓW BRANŻY INTERNETOWEJ INTERACTIVE ADVERTISING BUREAU POLSKA (IAB POLSKA) W/S PRZEDSTAWIONYCH PRZEZ KRAJOWĄ RADĘ RADIOFONII I TELEWIZJI PROJEKTÓW ROZPORZĄDZEŃ W SPRAWIE OCHRONY MAŁOLETNICH

Szanowna Pani Dyrektor,

W związku z możliwością zgłoszenia uwag do opublikowanych dnia 4 kwietnia 2022 r. projektów trzech rozporządzeń w sprawie ochrony małoletnich odnoszących się do obowiązków podmiotów świadczących poszczególne rodzaje usług medialnych, w niniejszym stanowisku przedstawiamy nasze propozycje oraz wątpliwości.

Jednocześnie pragniemy podkreślić, że stanowisko jest efektem konsultacji oraz analiz przygotowanych przez zrzeszonych w IAB Polska członków będących m.in. dostawcami audiowizualnych usług medialnych na żądanie, nadawcami programów telewizyjnych, a także agencji reklamowych reprezentujących twórców wideo, którzy publikują swoje treści na platformach udostępniania wideo.

UWAGI OGÓLNE

Na wstępie zwracamy uwagę, że nowe propozycje rozporządzeń, rozszerzające zgodne z Dyrektywą audiowizualną 2018/1808/UE swój zakres o obowiązki dotyczące oznaczania rodzaju treści, które mogą mieć negatywny wpływ na rozwój małoletnich w poszczególnych kategoriach wiekowych nie powinny stać w sprzeczności lub zmieniać dobrze funkcjonujących już od lat obowiązków dotyczących sposobów oznaczania kategorii wiekowych audycji i innych przekazów, pozytywnie ocenianych w monitoringach prowadzonych przez KRRiT.

Mając na uwadze powyższe wnioskujemy o wprowadzenie **jedynie nowych i wynikających bezpośrednio z Dyrektywy obowiązków** w zakresie oznaczeń chroniących małoletnich oraz zastosowanie **wyważonych rozwiązań lub dodatkowych udogodnień** wobec podmiotów, które świadczą usługi medialne z wykorzystaniem zewnętrznej infrastruktury technicznej i tym samym mają ograniczone możliwości podołania wszystkim wymogom określonym, które określają projekty omawianych rozporządzeń. Z uwagi na bardzo krótki czas wyznaczony na konsultację przedmiotowych projektów rozporządzeń poniżej przedstawiamy wstępne propozycje zmian uwzględniających wskazane postulaty oraz zaznaczamy wątpliwości, które chętnie rozwiniemy lub omówimy szczegółowo w toku dalszych prac Krajowej Rady. Deklarujemy również wsparcie IAB Polska podczas dalszego procesu legislacyjnego.

UWAGI SZCZEGÓŁOWE

I. Uwagi wspólne dla wszystkich trzech projektów rozporządzeń w sprawie ochrony małoletnich, tj.:

- a) Projektu Rozporządzenia w sprawie ochrony małoletnich - art.18 ust.6 ustawy o rtv;
- b) Projektu Rozporządzenia w sprawie ochrony małoletnich - art.47e ust.4 ustawy o rtv;
- c) Projektu Rozporządzenia w sprawie ochrony małoletnich - art.47p ust.3 ustawy o rtv.

1. Sposób prezentacji symboli graficznych, a integralność utworów.

Przedstawione do konsultacji projekty rozporządzeń nie wyjaśniają w oparciu o jakie przesłanki KRRiT zdecydowała się na wprowadzenie zupełnie różnych sposobów prezentacji poszczególnych oznaczeń dla poszczególnych typów rozpowszechniania audycji. W ocenie IAB sposób dostarczania treści (tj. nadawanie lub udostępnianie na żądanie) nie wydaje się kryterium uzasadniającym taką rozbieżność. Szczególnie biorąc pod uwagę, że te same audycje lub inne przekazy mogą być jednocześnie dystrybuowane zarówno w telewizji jak i Internecie. Cechą wspólną, o której zresztą mowa w samej Dyrektywie jest zapewnienie przez dostawcę treści dostępności odpowiedniej informacji w celu dokonania wyboru audycji. Po dokonaniu takiego wyboru audycja lub inne treści nie powinny być dodatkowo oznakowane w sposób permanentny, ponieważ może to doprowadzić do naruszenia dóbr osobistych twórcy (w przypadku utworów audiowizualnych: twórców) takich treści i narazić tym samym ich nadawcę lub dostawcę na konsekwencje prawne wynikające z uzasadnionych roszczeń twórców, łącznie z żądaniem zaniechania dalszego rozpowszechniania

Bardzo istotny jest też fakt, że umieszczanie oznaczeń w sposób permanentny podczas trwania audycji z pewnością będzie miało negatywny wpływ na jakość odbioru audycji przez widzów i użytkowników VOD /opiekunów małoletnich poprzez zakłócenie spójności obrazu, zakrywanie jego części, czy też rozproszenie uwagi widza i użytkownika. Celem oznaczeń powinno być odpowiednie poinformowanie widza przed wyborem audycji, a nie utrudnianiem mu jej odbioru.

Wyjątkowo problematyczne mogą tu być takie sytuacje, kiedy dochodzi do konieczności zastosowania wszystkich pięciu symboli graficznych jednocześnie. Ukazywanie na ekranie w trakcie emisji utworu audiowizualnego “elementów obcych” stanowi bezpośrednio zagrożenie integralności utworu oraz jego rzetelnego wykorzystania (zob. np. A.M.Niżankowska, Prawo do integralności utworu, 5.1.16, LEX/el). Ryzyko naruszenia zwiększa się w oczywisty sposób wraz z ilością widocznych “elementów obcych”. Łatwo przecież wyobrazić sobie sytuację, kiedy określona konwencja utworu audiowizualnego, dla której wybrzmienia niezbędne będzie zachowanie stonowanych kolorów, nie będzie korelować z szeregiem kolorystycznie wybijających się symboli. Ryzyko naruszenia prawa będzie jednak istnieć nie tylko w przypadku wyjątkowo wysmakowanych projekcji audiowizualnych: zakres ingerencji w ekran odbiornika niewątpliwie nastąpi z uszczerbkiem dla emitowanych treści. Wskazane ryzyko nie jest zatem teoretyczne. Wobec powyższego warto mieć na uwadze art. 16 i 78 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1062):

Art. 16.

Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, autorskie prawa osobiste chronią nieograniczoną w czasie i niepodlegającą zrzeczeniu się lub zbyciu więź twórcy z utworem, a w szczególności prawo do:

- 1) *autorstwa utworu;*
- 2) *oznaczenia utworu swoim nazwiskiem lub pseudonimem albo do udostępniania go anonimowo;*
- 3) ***nienaruszalności treści i formy utworu oraz jego rzetelnego wykorzystania;***
- 4) *decydowania o pierwszym udostępnieniu utworu publiczności;*
- 5) *nadzoru nad sposobem korzystania z utworu.*

Art. 78 ust. 1

*Twórca, którego autorskie prawa osobiste zostały zagrożone cudzym działaniem, **może żądać zaniechania tego działania**. W razie dokonanego naruszenia może także żądać, aby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności aby złożyła publiczne oświadczenie o odpowiedniej treści i formie. Jeżeli naruszenie było zawinione, sąd może przyznać twórcy odpowiednią sumę pieniężną tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę lub - na żądanie twórcy - zobowiązać sprawcę, aby uiścił odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez twórcę cel społeczny*

Wobec powyższego, projektowane rozporządzenia powinny przewidywać bardziej elastyczne możliwości umieszczania symboli graficznych, tak aby pełniły one swoją funkcję informacyjną nie wpływając jednak na obniżenie wartości artystycznej prezentowanych treści. Wydaje się, że z takiego założenia wychodzą również inne państwa członkowskie zobowiązane do implementacji Dyrektywy i przewidujące w zakresie oznaczania treści bardziej ogólne zasady lub odwołujące się bezpośrednio do stosowania kodeksów dobrych praktyk wypracowanych przez podmioty zajmujące się rozpowszechnianiem treści audiowizualnych.

2. Szczegółowe warunki kwalifikowania audycji i innych przekazów.

Wytyczne dotyczące kwalifikowania treści audycji i innych przekazów powinny być jednakowe dla wszystkich trzech rozporządzeń. Te same audycje lub inne treści mogą być rozpowszechniane jednocześnie w różnych kanałach dystrybucji treści, tj: nadawane oraz udostępniane w formie VoD oraz poprzez PUW. Ponadto sam fakt występowania pewnych scen lub treści w materiale wideo nie powinien być kwalifikowany w oderwaniu od kontekstu w jakim się to odbywa. Nie ulega wątpliwości, że treści edukacyjne w formie audiowizualnej są dużo bardziej sugestywne (a tym samym skuteczniejsze) niż te opisowe. Przedstawione natomiast warunki we wszystkich trzech projektach rozporządzeń zdają się tego nie zauważać. Szczegółowe wnioski dotyczące zmian jakie w ocenie IAB Polska należałoby wprowadzić zostały wskazane w poniższych uwagach dotyczących poszczególnych projektów.

II. Uwagi do projekt Rozporządzenia w sprawie ochrony małoletnich - art.47e ust.4 ustawy o rtv:

1. Sposób prezentacji symboli graficznych.

Zawarty w § 4 ust.1 wymóg prezentacji symboli graficznych w czasie trwania audycji jest nadmiarowy i wykracza poza przepisy dyrektywy audiowizualnej. Projektodawca reguluje z naddatkiem obowiązek wynikający z artykułu 6a ust. 3 Dyrektywy w powiązaniu z jej motywem 19 i 20. Wskazane motywy oraz sam artykuł wyraźnie mówią o dostępności odpowiedniej informacji **w celu dokonania wyboru audycji**. Kluczowy jest zatem moment dokonania świadomego wyboru przez rodziców na podstawie udostępnionych informacji. Tym samym nie ma racjonalnego uzasadnienia dla permanentnej obecności oznaczeń przez cały okres trwania audycji lub innego przekazu. W celu zachowania spójności z duchem Dyrektywy, jak też z dotychczasową regulacją¹ oraz dobrze ocenianą powszechną i sprawdzoną praktyką rynkową w zakresie oznaczeń audycji i innych treści w katalogu oraz samym materiale wideo widzimy potrzebę dodania doprecyzowania, które pozwoli na uniknięcie ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych wynikających z nowego brzmienia przepisów. Wnioskujemy o dodanie w par. 4 doprecyzowania zaznaczonego poniżej **czerwoną czcionką**:

§ 4. 1. Podmiot dostarczający audiowizualną usługę medialną na żądanie oznacza audycje i inne przekazy:

- 1) widocznym symbolem graficznym wskazującym na kwalifikację audycji i innych przekazów do danej kategorii wiekowej;*
- 2) widocznym symbolem graficznym wskazującym rodzaj treści mogących mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich – przez cały czas ich prezentacji w katalogu oraz w czasie trwania audycji i innych przekazów lub zapewnia odbiorcy, za pomocą odpowiednich środków technicznych, możliwość zapoznania się z tym symbolem w trakcie prezentacji audycji lub innego przekazu w katalogu oraz przez cały czas ich trwania.*

2. Uwzględnienie ograniczeń wynikających z korzystania przez dostawcę VOD z infrastruktury zewnętrznej (np.: platform udostępniania wideo).

Dodawanie oznaczeń w zapisanych *live'ach, storiesach, tiktokach* jest technicznie niewykonalne dla większości użytkowników platform udostępniania wideo, nawet jeśli świadczą oni za ich pomocą usługi VOD. Aby wymóg stosowania oznaczeń mógł zostać spełniony, to platformy musiałyby udostępnić swoim użytkownikom odpowiednie do tego narzędzia - np.: programu do montażu lub gotowe i możliwe do samodzielnego zastosowania symbole niewymagające ingerencji w materiał wideo. Brak odpowiedniego wyłączenia lub stworzenia odpowiednich warunków technicznych, o których mowa powyżej spowoduje konieczność ponoszenia znacznych nakładów przez użytkowników platform świadczących usługi VOD, co może ograniczyć ich możliwości w dostępie do rynku i zaburzy warunki uczciwej konkurencji nie tylko na polskim rynku usług medialnych, ale również w odniesieniu do rynku europejskiego,

¹ Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie szczegółowych zasad ochrony małoletnich w audiowizualnych usługach medialnych na żądanie z dnia 5 lutego 2013 r. ([Dz.U. z 2013 r. poz. 209](#)).

gdzie wymogi dotyczące oznaczeń wynikających z Dyrektywy są bardziej elastyczne lub oparte na stosowaniu kodeksu dobrych praktyk ustalanych przez branżę². Ponadto, pośrednim skutkiem będzie zubożenie oferty dla odbiorców, wskutek zaprzestania działalności przez niektórych twórców, którzy nie będą w stanie dostosować się do nowych wymogów.

3. Szczegółowe warunki kwalifikowania i innych przekazów.

Celem lepszego zobrazowania nasze uwagi zostały oparte o przykłady ze znanych audycji prezentowanych na rynku.

a) **II kategoria – dla małoletnich od lat 12**, audycje nie powinny zawierać scen lub treści:

i)pkt. (4)

usprawiedliwiających zachowania o cechach dyskryminacyjnych lub ukazujących tego rodzaju zachowania w pozytywnym kontekście (np. humorystycznym) lub nierealistycznej formie/konwencji (np. w filmach animowanych czy filmach s-f), lub

Przy takim sformułowaniu ww. kategorii nie będzie możliwe prezentowanie w usługach medialnych na żądanie np. bajek Disneya ani w kategorii 7+, ani 12+. Takie bajki jak np. "Gdzie jest Nemo", "Ratatutaj", jak i wiele innych ukazują zachowanie dyskryminujące w humorystycznym kontekście np. reakcja ludzi i ich okrzyki na szczura Ratatuja. Te okrzyki dyskryminują Ratatuja jako szczura. Nie byłaby możliwa emisja popularnych "Przyjaciół" w kategorii 12+, a nawet audycja "Ania z Zielonego Wzgórza" miałaby problemy z powodu dyskryminowania jej bohaterki jako rudzielca przez panią Małgorzatę czy Gilberta. Zapis powinien być inaczej sformuowany, **kładący akcent na niepochwalenie takiego zachowania**. W innych punktach omawianych kategorii używany jest termin "aprobatywny", tutaj tego nie ma. Dlatego też sugerujemy zmianę brzmienia pkt. (4) na:

(4) usprawiedliwiających zachowanie o cechach dyskryminacyjnych lub ukazujących tego rodzaju zachowania w sposób aprobatywny.

ii)pkt. (7)

pokazujących obwinianie ofiary przemocy za to, że została skrzywdzona, lub

Podobnie jak w pkt. i) brakuje doprecyzowania dotyczącego aprobaty dla wskazanego zachowania. W wielu audycjach oskarża się ofiarę, a później następuje zrozumienie i prośba o wybaczenie, lub komentarz lektora, że tak robić nie można. Nie można zapisać zakazu o pokazaniu obwiniania ofiary, skoro później wszystko dzieje się tak, jak powinno. Usuwając takie sceny (co byłoby w praktyce bardzo trudne w przypadku wielu znanych klasyków) gubimy aspekt edukacyjny dla młodzieży 12+. Dzieci będą się spotykały w życiu z takimi sytuacjami,

---

² por. z transpozycją art. 6a ust. 3 w innych krajach członkowskich poprzez wyszukiwarkę krajowych transpozycji Dyrektywy audiowizualnej 2018/1808/UE dostępnej pod adresem - <http://avmsd.obs.coe.int/>

przeżywały je i rolą mediów jest uczenie ich tego, że to nie tylko niesprawiedliwe, często karalne, ale również, że mają prawo z tym walczyć.

iii)pkt. (9)

prezentujących przedmiotowe i agresywne traktowanie ludzi lub zwierząt

Podobnie jak powyżej, znowu brakuje doprecyzowania mówiącego o braku akceptacji czy promocji takiego zachowania. Bez nich zapis jest nierealny, ponieważ wielu negatywnych bohaterów zachowuje się w taki sposób. W końcu to są źli bohaterowie i za coś muszą być ukarani. Pomijając to, że Czerwony Kapturek w kategorii 12+ nie mógłby być emitowany, wilk widzi w Kapturku posiłek, a później jest zabijany.

b) **III kategoria – dla małoletnich od lat 16**, audycje nie powinny zawierać scen lub treści:

i)pkt (1)

zawierających formy społecznego usprawiedliwiania przemocy, w szczególności agresji słownej, wulgarności, uprzedzeń lub negatywnych stereotypów społecznych, dyskryminacji lub wskazujących na możliwość ich relatywnej lub nawet pozytywnej oceny (np. gdy są one skuteczne przy osiągnięciu celów bohatera), lub

Pozornie brzmienie tego punktu wydaje się właściwe, ale co w sytuacji, gdy np. w bardzo kulturalnym serialu "Przyjaciółki" dziewczyna zachodzi w ciążę i wówczas narzeczony, po wielu krętowniach i oszustwach porzuca ją, chcąc jeszcze ograbić ją z pieniędzy? Wówczas ojciec dziewczyny mówi krótko i dobitnie "Ty chuju". I w takiej sytuacji takie przekleństwo jest i usprawiedliwione i występuje jeden raz na przestrzeni wielu odcinków. Mówimy o przekazie dla młodzieży 16+ , której brakuje tylko dwóch lat do osiągnięcia pełnoletności.

ii)pkt (2)

pokazujących obrazy seksu lub przemocy (w tym agresji fizycznej lub łamania norm moralnych) jako źródła lub wyznacznika sukcesu życiowego bohatera lub ujmujących zachowania seksualne lub przemocowe jako formę nagrody lub oznakę sprytu życiowego, lub

Tutaj również brakuje sformułowania "w sposób aprobatywny", ponieważ mowa jest o scenach, czy obrazach, które w kontekście całego przekazu medialnego wcale nie muszą się okazywać dobrymi

iii)pkt (3)

ukazujących obrazy aktywności seksualnej w oderwaniu od uczuć wyższych (np. seks z przypadkową osobą, seks dla osiągnięcia korzyści materialnych lub społecznych, seks dla rozładowania napięcia emocjonalnego) lub stanowiących patologiczne wzorce zachowań seksualnych (np. seks pod wpływem substancji psychoaktywnych), lub

Jak wyżej, brakuje sformułowania "w sposób aprobatywny". Młodzież w wieku 16, 17 lat popełnia wiele błędów i edukowanie ich nie polega na unikaniu trudniejszych tematów, lecz

czasami na pokazywaniu schematów ich powstawania i radzeniu sobie z nimi. Pokazywanie wyjścia, uzdrowienia siebie jest najlepszym działaniem, skoro mówimy o błędach ludzi, którzy za rok czy dwa będą pełnoletni. Oni nie powinni myśleć, że jeden błąd przekreśla ich życie, lecz raczej powinni wiedzieć jak z tego błędu wyjść.

III. Uwagi do projektu Rozporządzenia w sprawie ochrony małoletnich - art.18 ust.6 ustawy o rtv:

1. Szczegółowe warunki kwalifikowania i innych przekazów.

a) § 4 ust. 4:

Symbole graficzne, o których mowa w § 4 ust. 1, powinny być umieszczone w lewym górnym rogu ekranu, z zastrzeżeniem § 4 ust. 5, a ich wysokość i długość nie może być mniejsza niż 2 cm w stosunku do ekranu o przekątnej 21 cali.

Wielkość oznaczenia nie powinna być określana w centymetrach w stosunku do cali, lecz podobnie jak przy belkach z informacją o lokowaniu produktu - wielkością procentową w stosunku do obrazu.

b) § 4 ust. 6:

Symbole graficzne, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 2, muszą być widoczne dla odbiorcy przez co najmniej 5 sekund przed emisją danej audycji telewizyjnej lub innego przekazu oraz przez co najmniej 5 sekund na początku ich emisji, a także przez co najmniej 5 sekund po kontynuowaniu emisji audycji lub innego przekazu po przerwie reklamowej.

Zastrzeżenia budzi propozycja umieszczania symboli graficznych, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 2 (czyli symbole oznaczające przemoc, seks, wulgaryzmy, narkotyki w danej audycji) na co najmniej 5 sekund po kontynuowaniu emisji audycji lub innego przekazu po przerwie reklamowej jako że wymóg ten wykracza poza obszar delegacji ustawowej.

c) Załącznik nr 4 Szczegółowe warunki kwalifikowania audycji lub innych przekazów, o których mowa w art. 18 ust. 5b ustaw; III kategoria - dla małoletnich od lat 12:

i)pkt (4)

usprawiedliwiających zachowania o cechach dyskryminacyjnych lub ukazujących tego rodzaju zachowania w pozytywnym kontekście (np. humorystycznym) lub nierealistycznej formie/konwencji (np. w filmach animowanych czy filmach s-f), lub

Podobnie jak w wytycznych wiekowych dla audycji na żądanie - przy innych punktach używane jest słowo "aprobatywny", tutaj tego nie ma. Sugerujemy zapis o brzmieniu:

usprawiedliwiających zachowanie o cechach dyskryminacyjnych lub ukazujących tego rodzaju zachowania w sposób aprobatywny

ii)pkt (7)

pokazujących obwinianie ofiary przemocy za to, że została skrzywdzona, lub

Podobnie jak w wytycznych wiekowych dla na audycji żądanie - znowu brakuje słowa o aprobacie dla takiego zachowania.

iii)pkt (8)

promujących postawy konsumpcyjne lub zachowania hedonistyczne, w szczególności przedstawiających jako atrakcyjnych społecznie tych bohaterów, których aktywność wykazuje nadmierną koncentrację na posiadaniu i wykorzystywaniu dóbr materialnych, lub

Jak należy rozumieć przedstawianie jako atrakcyjnych społecznie bohaterów skupionych na posiadaniu dóbr materialnych? Np. Alexis z "Dynastii" jest niewątpliwie postacią atrakcyjną, i to nie tylko społecznie. Czy oznacza to, że "Dynastia" nie może być pokazywana w kategorii 12+? Czy w takim razie wszyscy materialiści powinni być pokazywani jako np. bezdomni?

iv)pkt (9)

prezentujących przedmiotowe i agresywne traktowanie ludzi lub zwierząt, lub

Podobnie jak w wytycznych wiekowych dla na audycji na żądanie - znowu brakuje słowa o aprobacie dla takiego zachowania.

d) Załącznik nr 4 Szczegółowe warunki kwalifikowania audycji lub innych przekazów, o których mowa w art. 18 ust. 5b ustawy; IV kategoria - dla małoletnich od lat 16

i)pkt (1)

zawierających formy społecznego usprawiedliwiania przemocy, w szczególności agresji słownej, wulgarności, uprzedzeń lub negatywnych stereotypów społecznych, dyskryminacji lub wskazujących na możliwość ich relatywnej lub nawet pozytywnej oceny (np. gdy są one skuteczne przy osiągnięciu celów bohatera), lub”

Takie same uwagi jak, w pkt.1 kat. 16+ dla na audycji żądanie.

ii)pkt (2)

pokazujących obrazy seksu lub przemocy (w tym agresji fizycznej lub łamania norm moralnych) jako źródła lub wyznacznika sukcesu życiowego bohatera lub ujmujących zachowania seksualne lub przemocowe jako formę nagrody lub oznakę sprytu życiowego, lub

Takie same uwagi jak w pkt.2 kat.16+ dla audycji na żądanie.

IV.Uwagi do projektu Rozporządzenia w sprawie ochrony małoletnich - art.47p ust.3 ustawy o rtv:

1. Sposób prezentacji symboli graficznych

Zgodnie z treścią § 3 ust. 3 projektu dostawca platformy udostępniania wideo zapewnia odbiorcy możliwość zapoznania się z symbolami graficznymi, o których mowa w ust. 2, **przez cały czas** trwania audycji, wideo stworzonych przez użytkowników i innych przekazów.

Należy jednak zauważyć, że powyższy wymóg, choć jest skierowany do dostawców platform udostępniania wideo (PUW) będzie *de facto* obejmować użytkowników PUW, którzy publikują za ich pośrednictwem treści wideo. W związku z tym zwracamy uwagę, że w przypadku, gdy platforma nie udostępni wraz z opisem symboli odpowiednich narzędzi pomagających w zastosowaniu odpowiednich oznaczeń, to ich umieszczeni w wideo stworzonym przez użytkowników może być **znaczaco utrudnione lub nawet niemożliwe**, ponieważ nie każdy użytkownik będzie mógł sobie poradzić z odpowiednim montażem swoich treści (często będących jedynie zarchiwizowanym /zapisanym materiale wideo nagrywanym w formie ciągłej (liniowej) relacji na żywo, bez montażu). Ponadto permanentne wyświetlanie oznaczenia o kategorii wiekowej danego materiału niewątpliwie będzie również wpływać na jego **atrakcyjność i tym samym godzić w dobra osobiste twórcy wideo** (vide art. 16 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1062)). W związku z powyższym wnioskujemy o zmianę § 3 ust. 3 projektu w następujący sposób:

dostawca platformy udostępniania wideo zapewnia odbiorcy możliwość zapoznania się z symbolami graficznymi, o których mowa w ust. 2, ~~przez cały czas~~ przynajmniej na początku lub w ciągu pierwszych 5 sekund trwania audycji, wideo stworzonych przez użytkowników i innych przekazów.

Niezależnie od powyższego zwracamy również uwagę, że projekt rozporządzenia zakłada oznaczanie materiałów wideo według własnej oceny każdego użytkownika dokonującego publikacji treści na PUW, a nie w sposób zautomatyzowany. Tworzy to przestrzeń do licznych błędów polegających m.in. na nieprawidłowym i niespójnym **umiejscowieniu** oznaczeń, nieprawidłowym i niespójnym stosowaniu **rozmiaru** oznaczeń, **brak** lub **pominięcie oznaczenia** z powodu różnic w interpretacji treści jakich powinny one dotyczyć.

2. Szczegółowe warunki kwalifikowania audycji i innych przekazów.

Analogiczne jak w przypadku pozostałych rozporządzeń (dla nadawców oraz dostawców VOD).

Mając na uwadze wskazane w niniejszym stanowisku wątpliwości liczymy na uwzględnienie wszystkich wnioskowanych zmian będących wyrazem potrzeb rynkowych niezbędnych do zachowania warunków jego zrównoważonego rozwoju oraz ochrony zasad uczciwej konkurencji.

Z poważaniem,

Włodzimierz Schmidt
Prezes Zarządu